

GUVERNUL ROMÂNIEI

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap

Având în vedere faptul că, potrivit prevederilor art. I pct.16 din Legea nr. 96/2023 pentru modificarea și completarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, începând cu data de 18 mai 2023, odată cu dobândirea unor atribuții suplimentare, Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap are rol decizional în activitatea de evaluare și încadrare în grad și tip de handicap a persoanelor adulte soluționând contestațiile formulate la certificatele de încadrare în grad de handicap eliberate de comisiile de evaluare a persoanelor adulte cu handicap județene/locale ale sectoarelor municipiului București, activitate care în prezent se desfășoară limitat la analiza documentație existente;

Luând în considerare modalitatea de intervenție a Comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap cu privire la reevaluarea persoanelor încadrate în grad și tip de handicap este reglementată, potrivit prevederilor art. 90² alin.(2) și alin.(3) din Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în sensul că stabilește, prin decizie, reevaluarea persoanelor adulte cu handicap, ca urmare a recomandărilor cuprinse în documentele întocmite în urma unor acțiuni de control dispuse prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale sau ca urmare a autosesizării;

Întrucât reevaluarea dispusă de Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap este efectuată parțial de aceeași structură de la nivel teritorial care a procedat la evaluarea inițială și a formulat propunerea de încadrare în grad și tip de handicap inițială, respectiv serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București;

În considerarea faptului că stabilirea de către Comisia superioară de evaluare a persoanelor adulte cu handicap a încadrării în grad și tip de handicap, ca urmare a reevaluării dispuse în condițiile art. 90² alin.(2) din Legea nr.448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare se efectuează numai pe baza documentației transmisă de serviciul de evaluare complexă a persoanelor adulte cu handicap din cadrul direcțiilor generale de asistență socială și protecția copilului județene/locale ale sectoarelor municipiului București, fără să existe posibilitatea evaluării în mod fizic și prin intermediul unui instrumentar corespunzător a persoanei a cărei reevaluare a fost dispusă;

Întrucât încadrarea în grad și tip de handicap este o măsură care interferează cu materia drepturilor fundamentale ale omului în sensul că limitează, restrânge sau condiționează exercițiul unor drepturi, necesitând măsuri sporite de garantare a protecției drepturilor persoanelor cu dizabilități;

Deoarece încadrarea în grad și tip de handicap conduce la dobândirea beneficiului unor măsuri de protecție socială și economice, iar, potrivit art.50 din Constituție, statul trebuie să asigure realizarea unei politici naționale de egalitate a șanselor, de prevenire și de tratament al dizabilității, în vederea asigurării participării efective a persoanelor cu dizabilități în viața comunității;

Având în vedere faptul că, în urma acțiunilor de control realizate de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, la nivelul a două județe din România, pentru un procent

de 10% din totalul dosarelor aferente certificatelor de încadrare în grad de handicap analizate, s-a constatat insuficiența documentelor justificative ori a datelor din aceste documente, relevante pentru situația medicală a beneficiarului;

Dat fiind faptul că aspectele mai sus expuse reprezintă o situație excepțională care necesită o soluție urgentă, privind instituirea unui mecanism juridic care să asigure validitatea și fundamentarea temeinică a procesului de reevaluare, prin atribuirea unui rol activ Comisiei superioare, distinct de reevaluarea care se realizează la nivel local, precum și prin instituirea posibilității de excepție ca evaluarea medicală a persoanei să se realizeze la nivel central, în cadrul Institutului National de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă;

Ținând cont că necesitatea reevaluării încadrării în grad și tip de handicap a persoanei poate rezulta inclusiv în baza informațiilor relevante în domeniu aduse la cunoștința Comisiei superioare ca urmare a acțiunii organelor de cercetare penală ori a altei instituții publice interesate și nu prin activitatea directă de autosesizare și control a Comisiei, pentru protejarea interesului general se impune completarea corespunzătoare a normei privind cazurile în care Comisia superioară dispune reevaluarea;

În considerarea faptului că prevederile art. 24 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, privind acordarea, pentru persoana încadrată în grad și tip de handicap grav sau accentuat, a beneficiului gratuității la transportul interurban pentru deplasări cu autovehicul, în anumite limite, sunt de imediată aplicabilitate și au la bază operațiuni bugetare importante, este necesar ca, pentru flexibilitatea procedurii, să se introducă posibilitatea acordării beneficiului inclusiv pe suport electronic;

Având în vedere că prin Legea nr. 7/2023 privind susținerea procesului de dezinstituționalizare a persoanelor adulte cu dizabilități și aplicarea unor măsuri de accelerare a acestuia și de prevenire a instituționalizării, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, a fost introdusă posibilitatea finanțării din fonduri europene a serviciilor sociale destinate persoanelor cu dizabilități care beneficiază de măsuri de protecție de tip: asistent personal profesionist, servicii de îngrijire la domiciliu, echipă mobilă, servicii de asistență și suport, servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu și centre de zi și nu a fost luate în calcul continuitatea activității asistenților personali profesioniști care au deja contracte încheiate și asigurarea drepturilor prevăzute la art. 46 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în scopul evitării întreruperii a activității sociale furnizate de aceștia cât și pentru asigurarea unei continuități în prevenirea instituționalizării persoanelor adulte cu dizabilități, pentru asigurarea continuității activității serviciului social asistent personal profesionist și a drepturilor prevăzute la art. 46 din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, până la identificarea unei surse externe nerambursabile de finanțare, se impune introducerea unei prevederi care să asigure această finanțare din bugetul județului, respectiv al sectorului municipiului București.

Ținând cont de faptul că sistemul național de management al dizabilității este parte a unui cloud computing guvernamental, reprezentând un sistem informatic care permite gestionarea unitară și în timp real a informațiilor privind dizabilitatea, iar, pentru a deveni operațional la nivelul unităților administrativ-teritoriale, este necesară reglementarea acestuia în cadrul Legii nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Implementarea sistemului informatic de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități generează inovare și accelerează digitalizarea României, potrivit Țintelor și jaloanelor stabilite în Programul național de redresare și reziliență al României, pe componenta C7 – Transformarea digitală, fiind necesară reglementarea de urgență a acestei măsuri prin prezenta ordonanță de urgență.

Ținând seama de faptul că neadoptarea măsurilor propuse prin prezenta ordonanță de și nerezolvarea problemelor stringente identificate va genera blocaje, ineficiență, precum și afectarea respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități.

Luând în considerare faptul că elementele sus-menționate vizează interesul public și strategic, reprezintă o prioritate a programului de guvernare și constituie o situație de urgență și extraordinară, a cărei reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,
Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I – Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I nr. 1 din 03 ianuarie 2008, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, după punctul 26 se introduce un nou punct, pct. 26¹, cu următorul cuprins:

„26¹. sistem național de management privind dizabilitatea - sistem informatic implementat de Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități destinat gestionării relațiilor dintre direcțiile generale de asistență socială și protecția copilului, ca instituții publice cu rol în administrarea și acordarea beneficiilor de asistență socială și a serviciilor sociale, persoanele cu dizabilități și/sau aparținătorii acestora. Sistemul național de management privind dizabilitatea permite colectarea, stocarea și diseminarea către autoritățile administrației publice centrale și locale, beneficiari individuali și parteneri instituționali a informațiilor referitoare la persoanele cu dizabilități, copii și adulți, încadrate în grad de handicap sau care solicită evaluarea în vederea încadrării în grad și tip de handicap ori pentru care Comisia superioară a dispus măsura reevaluării.”

2. La articolul 24, alineatul (1²) se abrogă.

3. La articolul 24, alineatul (9) se modifică și va avea următorul cuprins:

(9) Persoanele cu handicap grav sau accentuat beneficiază de gratuitatea transportului interurban cu autoturismul aflat în proprietatea acestora, familiei, asistentului personal, asistentului personal profesionist sau însoțitorului, pentru cheltuielile necesare alimentării cu carburant și/sau alimentării mijloacelor de transport electrice, care nu depășesc suma de 1.500 lei, anual, pentru persoanele cu handicap grav, respectiv 750 lei, anual, pentru persoanele cu handicap accentuat, în una dintre următoarele modalități:

- a) bonuri de carburant, pe suport hârtie;
- b) bonuri valorice, pe suport electronic;
- c) decontare.

În această situație nu sunt aplicabile prevederile alin. (2) și (4).

4. La articolul 24, după alineatul (10) se introduc două noi alineate, alin. (10¹) și (10²), cu următorul cuprins:

”(10¹) Indexarea limitelor stabilite la alin.(9) se stabilește prin hotărâre a Guvernului, la propunerea Ministerului Muncii și Solidarității Sociale.

(10²) Dreptul prevăzut la alin. (1)-(6) exclude dreptul acordat aceleiași persoane în condițiile alin. (9) și (10).”

5. La articolul 24, după alineatul (11) se introduce un nou alineat, alin. (12), cu următorul cuprins:

”(12) Metodologia de acordare a drepturilor prevăzute la alin. (9) și (10) se stabilește de către Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, prin ordin al președintelui.”

6. La articolul 51, alineatul (11) se modifică și va avea următorul cuprins:

(11) Prin excepție de la prevederile alin. (10) până la data de 1 ianuarie 2026 finanțarea măsurii de protecție de tip asistent personal profesionist, precum și drepturile prevăzute la art. 46 se asigură din bugetul propriu al județului, respectiv al sectorului municipiului București, în a cărui rază teritorială își

are domiciliul sau reședința asistentul personal profesionist, precum și din fonduri externe nerambursabile, după caz.

7. La articolul 78, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin. (2¹) cu următorul cuprins:
”(2¹) La stabilirea procentului prevăzut la alineatul (2) nu se iau în calcul asistenții personali ai persoanelor cu handicap grav angajați în condițiile legii.”

8. La articolul 90², la alineatul (1), litera c) se modifică și va avea următorul cuprins:

”c) stabilește prin decizie reevaluarea persoanelor adulte cu handicap, în următoarele situații:

1. ca urmare a recomandărilor cuprinse în documentele întocmite în urma unor acțiuni de control dispuse prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale sau prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități;
2. ca urmare a autosesizării;
3. ca urmare a unei sesizări din partea unei instituții publice interesate în legătură cu încadrarea în grad și tip de handicap a unei persoane.”

9. La articolul 90², la alineatul (1), după litera c) se introduce o nouă literă, lit. c¹), cu următorul cuprins:

”c¹) în situația în care, urmare acțiunilor de la art. 90² alin. (1) lit. c), apar necorelări sau neconcordanțe față de încadrarea unei persoane în grad și tip de handicap, poate solicita Institutului National de Expertiză Medicală și Recuperare a Capacității de Muncă, denumit în continuare Institut, cu utilizarea bazei materiale a acestuia, realizarea unei evaluări medicale și eliberarea unui raport care cuprinde rezultatele acesteia, în cadrul reevaluării dispuse în condițiile lit. c). Cheltuielile determinate de realizarea evaluării medicale și de comunicarea raportului se suportă de la bugetul de stat, din bugetul Ministerului Muncii și Solidarității Sociale, prin Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.”

10. La articolul 90², alineatul (3) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(3) Modelul deciziilor prevăzute la alin. (2) se aprobă prin regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei superioare, aprobat prin ordin al președintelui Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități.”

11. Articolul 90³ se modifică și va avea următorul conținut:

”(1) Decizia de reevaluare emisă de Comisia superioară în condițiile art. 90² alin. (1) lit. c) cuprinde recomandări cu privire la conținutul dosarului de evaluare complexă și se transmite direcției generale de asistență socială și protecția copilului din raza de domiciliu a persoanei, în vederea efectuării reevaluării de către serviciul de evaluare complexă.

(2) Reevaluarea persoanei se realizează în termen de 60 de zile lucrătoare de la data înregistrării deciziei de reevaluare la direcția generală de asistență socială și protecția copilului.

(3) În cazul în care persoana supusă reevaluării nu se prezintă la a doua convocare a serviciului de evaluare complexă, directorul direcției generale de asistență socială și protecția copilului dispune, prin act administrativ, suspendarea dreptului de asistență socială sub formă de prestații sociale.

(4) Dosarul complet împreună cu raportul de reevaluare complexă elaborat de serviciul de evaluare complexă în cadrul procesului de reevaluare prevăzut la alin. (2) se înaintează Comisiei superioare.

(5) În cazul în care persoana nu se prezintă la reevaluare în termenul prevăzut la alin. (2), în baza raportului de reevaluare al serviciului de evaluare complexă, Comisia superioară emite decizie de neîncadrare în grad și tip de handicap.

(6) În baza raportului prevăzut la alin. (4), Comisia superioară emite decizia de încadrare/neîncadrare în grad și tip de handicap.

(7) În cazul în care Comisia superioară solicită realizarea unei evaluări medicale de către Institut, decizia de reevaluare emisă de Comisia superioară se transmite:

- a) către direcția generală de asistență socială și protecția copilului din raza de domiciliu a persoanei, care comunică Comisiei superioare documentația solicitată în termen de 10 zile;
- b) către Institut, care comunică Comisiei superioare raportul solicitat în termen de 15 zile;

- c) către persoana în cauză, împreună cu convocarea acesteia pentru prezentare la Institut.
- (8) Pe perioada evaluării medicale în cadrul Institutului, persoana încadrată în grad de handicap grav poate fi însoțită de o persoană, la alegerea acesteia.
- (9) Procedura de evaluare medicală și de raportare a rezultatelor evaluării de către Institut, precum și cu privire la modalitatea de decontare a cheltuielilor, se aprobă prin ordin al ministrului muncii și solidarității sociale.
- (10) În cazul în care persoana nu se prezintă la evaluarea medicală realizată în cadrul Institutului, Comisia superioară emite decizie de neîncadrare în grad și tip de handicap.
- (11) În baza raportului transmis de Institut, Comisia superioară emite decizie de confirmare a încadrării în grad și tip de handicap sau decizie de încadrare/neîncadrare în grad și tip de handicap. La data emiterii deciziei Comisiei superioare de încadrare/neîncadrare în grad și tip de handicap își încetează aplicabilitatea certificatul de încadrare în grad de handicap reevaluat.
- (12) Punerea în executare a deciziilor emise de Comisia superioară se face de către direcția generală de asistență socială și protecția copilului.”

12. După articolul 90⁵ se introduce un nou articol, art. 90⁶, cu următorul cuprins:

„Art. 90⁶ Autoritățile administrației publice centrale și locale cu atribuții în domeniul dizabilității au obligația utilizării permanente a sistemului național de management privind dizabilitatea pentru gestionarea informațiilor referitoare la persoanele specificate la art. 2 din lege.”

13. La articolul 100, alineatul (2) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(2) Constatarea contravențiilor și aplicarea amenzilor contravenționale prevăzute la alin. (1) lit. a), b), e) și f) se fac de către inspectorii sociali.”

14. La articolul 100, după alineatul (2) se introduce un nou alineat, alin.(2¹), cu următorul cuprins:

„(2¹) Constatarea contravențiilor prevăzute la alin. (1) lit. h) se face de către Comisia Superioară, care propune corpului de control al Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, aplicarea amenzilor contravenționale.”

15. După articolul 100² se introduce un nou articol, art. 100³, cu următorul cuprins:

„Art. 100³ (1) Nerespectarea prevederilor art. 90⁶ constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 2.000 la 5.000 lei.

(2) Constatarea contravenției prevăzute la alin.(1) și aplicarea sancțiunilor se realizează de către personalul Autorității Naționale pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, împuternicit în acest sens.

(3) Sumele obținute din aplicarea amenzilor prevăzute la alin.(2) se fac venit la bugetul de stat.”

Art. II – Procedura prevăzută la art. 90³ alin. (9) din Legea nr. 448/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost reglementată prin prezenta ordonanță de urgență, se aprobă în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a ordonanței de urgență.

Art. III – Prevederile de la punctul 12 și 15 din prezenta ordonanță de urgență intră în vigoare de la datapublicării acesteia în Monitorul Oficial al României, partea I.

Art. IV - În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, Hotărârea Guvernului nr.268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 430/2009 pentru aprobarea Metodologiei privind organizarea și funcționarea comisiei de evaluare a persoanelor adulte cu handicap, cu modificările ulterioare, precum și Ordinul ministrului muncii și solidarității sociale nr.1066/2023 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Comisiei superioare de evaluare a persoanelor adulte cu handicap se modifică în mod corespunzător.

Art. V - Modalitatea de acordare a gratuității transportului interurban cu autoturismul aflat în proprietatea persoanei adulte cu handicap, familiei, asistentului personal, asistentului personal profesionist sau însoțitorului, prevăzută la art. 24 alin.(9) pentru care opțiunea este exprimată până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, rămâne nemodificată până la data de 31 decembrie 2023.

Art.VI Deciziile de reevaluare emise, potrivit prevederilor art. 90² alin. (1) lit. c), se soluționează potrivit prevederilor art. 90³ până la data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență.

PRIM – MINISTRU

Nicolae Ionel CIUCĂ